

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **M.**, nar. X., bývajúci v Meste Ružomberok, zastúpeného Advokátskou kanceláriou G., s.r.o., so sídlom Bratislava, Š., IČO: X., proti žalovaným: **1/ E.**, bývajúca v Ružomberku, H., **2/ Ing. R.**, bývajúca v Ružomberku, H., obom zastúpených Mgr. I., advokátkou so sídlom v Ružomberku, N., **3/ Ing. P.**, bývajúci v Ružomberku, ul. P., **4/ Ing. O.**, bývajúca v Ružomberku, P., **o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti**, vedenej na Okresnom súde Ružomberok pod sp. zn. 6 C 109/2008, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 2. októbra 2014 sp. zn. 9 Co 706/2014, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky **z r u š u j e** rozsudok Krajského súdu v Žiline z 2. októbra 2014 sp. zn. 9 Co 706/2014 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Ružomberok rozsudkom zo 14. mája 2014 č. k. 6 C 109/2008-713 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia, že byt zapísaný na LV č. X., katastrálne územie Ružomberok, nachádzajúci sa na ulici M. na parc. č. 1733 o výmere 796 m² - zastavaná plocha, pozemok parc. č. 1734 vo výmere 413 m² - zastavaná plocha, parc. č. 1735 vo výmere 410 m² - zastavaná plocha a stavba súp. č. 1564 postavená na parc. č. 1733 – obytný dom pod B, byt č. X. vo vchode č. 9 na 5. nadzemnom podlaží, 4. poschodie so spoluvlastníckym podielom na pozemku, v spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu v podiele 799/57295 patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov – žalobcu a žalovanej 1/ v jednej polovici. Vychádzal zo zistenia, že na súde prvého stupňa prebieha na základe návrhu žalobcu konanie vedené pod sp. zn. 30C 177/2004 o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, v ktorom sa prejudiciálne rieši otázka masy vecí

patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov – žalobcu a žalovanej 1/ (ďalej len „BSM“). Teda aj to, či predmetný byt spolu so spoluvlastníckym podielom na spoločných častiach a zariadeniach domu ako aj pozemku patrí ku dňu zániku manželstva žalobcu a žalovanej 1/ do BSM. Bez ohľadu na uvedené poukázal aj na formuláciu žalobného petitu, kde žalobca sa domáha určenia, že predmetné nehnuteľnosti patria do BSM každému v jednej polovici, pričom konanie v prejednávanej veci nie je konaním podľa § 153 ods. 2 O.s.p. Platí, že súd je viazaný žalobným petitom, tak ako ho vyjadril žalobca v žalobe. Nie je možné v súčasnosti určiť, že predmetné nehnuteľnosti patria do BSM žalobcu a žalovanej 1/, nakoľko manželstvo týchto účastníkov zaniklo rozvodom na základe rozsudku Okresného súdu Ružomberok zo 6. júna 2003 sp. zn. 3 C 27/2003, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 15. júla 2003. Týmto dňom zaniklo aj BSM žalobcu a žalovanej 1/. Preto nie je možné domáhať sa v súčasnosti určenia, že predmetný byt s príslušenstvom patrí do BSM týchto účastníkov konania. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Žiline rozsudkom z 2. októbra 2014 sp. zn. 9 Co 706/2014 rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.) a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanej 1/ náhradu trov odvolacieho konania vo výške 41,94 eur a žalovanej v 2/ rade vo výške 41,84 eur na účet ich právnej zástupkyne. Náhradu trov konania vo vzťahu medzi žalobcom a žalovanými 3/, 4/ účastníkom nepriznal. Vychádzal zo zistenia, že rozhodnutie súdu prvého stupňa bolo odôvodnené dostatočne a podrobne. V predchádzajúcich štádiách konania odvolací súd v predmetnej veci už vyslovil právny názor, ktorý súd prvého stupňa v prejednávanej veci rešpektoval a to pokiaľ ide o otázku naliehavosti právneho záujmu žalobcu na podaní predmetnej určovacej žaloby. O trovách konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca. Navrhol, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z ust. § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. t.j., že sa mu postupom odvolacieho súdu odňala možnosť konať pred súdom, pretože odvolací súd svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil z právneho hľadiska nie je možné hovoriť o žiadnom odôvodnení rozhodnutia so zreteľom na jeho stručnosť a absenciu reakcie na dôvody a argumenty ním uvádzané v priebehu prvostupňového konania i v odvolaní, s ktorými sa tento súd vôbec nevyporiadal. Dovolanie odôvodnil ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. t.j., že v konaní došlo k vade uvedenej v § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a ustanovením a ust. § 241 ods. 2 písm. c/

O.s.p. t. j., že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Poukázal na to, že odvolací súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania, pričom v takýchto náročných a zložitých záležitostiach ako je prejednávaná vec je potrebné v každom prípade vypočúť účastníkov konania aj v rámci odvolacieho konania a to na pojednávaní. O odvolacom konaní chcel produkovať aj nový dôkaz týkajúci sa procesu vkladu predmetnej nehnuteľnosti do katastra nehnuteľností a spôsobu zápisu vlastníckeho práva na žalovanú 1/, čo mu nebolo umožnené. Odvolací súd sa nezaoberal dôvodmi odvolania a neprijal k nim žiadne právne závery. Rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo riadne odôvodnené a nie je možné z neho zistiť ako tento súd v prejednáwanej veci konkrétne vyložil a aplikoval príslušné procesné procesy a akými úvahami sa riadil pri svojom rozhodovaní o veci samej. Tieto právne významné náležitosti v rozhodnutí odvolacieho súdu úplne absentujú. Takýmto spôsobom došlo aj k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Žalované 1/, 2/ vo vyjadrení k dovolaniu žalobcu navrhli dovolanie ako neprípustné odmietnuť.

Žalovaný 3/ sa k dovolaniu nevyjadril.

Žalovaná 4/ vo vyjadrení k dovolaniu žalobcu poukázala na to, že žalobca nevymedzil žiadny dovolací dôvod, pre ktorý by bolo dovolanie prípustné a pridržala sa rozhodnutí oboch stupňov súdov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu len v prípadoch, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednáwanej veci je dovoláním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238

ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Dovolaním žalobcu napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky rozsudkov uvedených v § 238 ods. 1 a 3 O.s.p. Nejde totiž o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu vo veci samej, ani o rozsudok, v ktorom by sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci, pretože odvolací súd v tejto veci ešte nerozhodoval. Rovnako nejde o rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, ani o rozsudok, ktorým by bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 ods.1 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie), neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie podmienok prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku (§ 238 O.s.p.), ale sa zaoberal aj otázkou, či podané dovolanie nie je prípustné podľa § 237 ods. 1 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o prípad nedostatku návrhu na začatie konania vo veciach, ktoré možno začať len na návrh, o prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, či o prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným).

Treba uviesť, že z hľadiska § 237 ods.1 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných väd taxatívne vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Iné vady, i keby k nim v konaní došlo a prípadne aj mali

za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Z hľadiska posúdenia existencie niektorej z procesných vád v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takejto vade, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných vád.

Vady konania v zmysle § 237 ods.1 písm. b/ až e/ a g/ O.s.p. neboli v dovolaní namietané a v dovolacom konaní ich existencia ani nevyšla najavo. Prípustnosť dovolania žalobcu preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

Žalobca v dovolaní namieta (okrem iného), že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 ods.1 písm. f/ O.s.p.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 ods.1 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv – pozri napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

V zmysle článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo a verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávisle a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhoduje o jeho občianskych právach a záväzkoch.

V zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd jednou zo všeobecných záruk spravodlivého prejednávania vecí pred súdom je zásada „rovnosti

zbraní“. Tento princíp je jeden zo znakov širšieho konceptu spravodlivého súdneho konania a vyžaduje, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť jej protistrane.

Koncept spravodlivého súdneho konania v sebe implikuje právo na kontradiktórne konanie, podľa ktorého procesné strany musia dostať príležitosť predložiť nielen všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale aj zoznámiť sa so všetkými dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu a vyjadriť sa pred ním. Požiadavka, aby procesné strany v konaní mali možnosť dozvedieť sa a vyjadriť sa ku všetkým zhromaždeným dôkazom alebo k stanoviskám pripojeným v spise, sa aplikuje aj na odvolacie konanie.

V tejto súvislosti je potrebné vychádzať z rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len ESĽP), vo veci Trančíková proti Slovenskej republike z 13. januára 2015 (sťažnosť č. 17127/12) z ktorého vyplýva, že vyjadrenie účastníka konania vo veci (vrátane vyjadrenia k opravnému prostriedku protistrany), ktoré obsahuje riadnu právnu a skutkovú argumentáciu, je potrebné považovať za také vyjadrenie, ktoré je potrebné subsumovať pod požiadavku, aby účastníci súdneho konania mali možnosť dozvedieť sa o ňom a eventuálne sa k nemu aj vyjadriť. Z predmetného rozhodnutia, ako aj z ďalšej judikatúry ESĽP vyplýva, že konkrétny význam dotknutého vyjadrenia je málo dôležitý, keďže je na účastníkoch konania aby posúdili, či si dokument vyžaduje, aby sa k nemu vyjadrili alebo nie. Zároveň ESĽP v predmetnom rozhodnutí konštatoval, že nedoručenie vyjadrenia protistrany k opravnému prostriedku podanému sťažovateľkou v jej veci proti rozhodnutiu súdu 1. stupňa je porušením článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

V predmetnej právnej veci došlo k rovnakej procesnej situácii, nakoľko žalobca podal odvolanie proti rozsudku Okresného súdu Ružomberok zo 14. mája 2014 sp. zn. 6 C 109/2008 a žalovaní 1,2 podali vo vzťahu k tomuto odvolaniu svoje vyjadrenie obsahujúce riadnu skutkovú a právnu argumentáciu z 28. júla 2014, ktoré bolo na súd prvého stupňa doručené 30. júla 2014 avšak protistrane, t.j. žalobcovi ako odvolateľovi doručené nebolo, z čoho vyplýva, že s ním nebol oboznámený.

V zmysle vyššie uvedeného rozhodnutia ESĽP je preto potrebné konštatovať, že týmto postupom odvolacieho súdu (t.j. Krajského súdu v Žiline), ktorý nedoručil vyjadrenie žalovaných 1,2 k odvolaniu žalobcu odvolateľovi, došlo k porušeniu článku 6

ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a zároveň k odňatiu možnosti žalobcu konať pred súdom, čo je potrebné považovať za procesnú vadu v zmysle § 237 ods.1 písm. f/ O.s.p. v nadväznosti na ustanovenie § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. a § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.

Dovolací súd teda prihliadol na vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., ktorá sa vyskytla v štádiu odvolacieho konania v podobe nedoručenia vyjadrenia žalovaných k odvolaniu žalobcu.

Pretože odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom, znamenajúce porušenie práv na spravodlivý proces, zakladá nielen prípustnosť dovolania, ale aj jeho dôvodnosť, dovolací súd podľa § 243b ods. 1 O.s.p. rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Úlohou odvolacieho súdu bude doručiť vyjadrenie žalovaných 1,2 k odvolaniu žalobcu a až po vykonaní tohto procesného úkonu bude možné pokračovať v odvolacom konaní.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 24. februára 2016

JUDr. Oľga T r n k o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: M.